

Schronisko dla Nieletnich Dominów 81 C

20 – 388 Lublin 6

tel. 081 7518741, tel / fax. 081 7518621

PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ SOCJOTERAPEUTYCZNYCH.

„BEZ ZŁUDZEŃ” ZAŁOŻENIA OGÓLNE

opracowanie:

mgr Katarzyna Lewandowska
mgr Magdalena Bloch-Kaczka
mgr Agnieszka Włodarczyk-Dziadosz
dr Tomasz Wach

wrzesień 2015

Jak pokazały wyniki analiz dokonanych przez pracowników ZD oraz wnioski z lat poprzednich: znaczny odsetek nieletnich, umieszczonych w Schronisku w ostatnim czasie, ma duże szanse opuszczenia naszej placówki, w terminie nie przekraczającym trzech miesięcy (głównie ze względu na niski poziom demoralizacji, pierwszy czyn karalny, środowisko rodzinne zainteresowane konstruktywnym rozwiązaniem problemu i gotowe przejąć odpowiedzialność za własne dziecko).

Dodatkowo problemy zgłaszane przez nieletnich w okresie diagnozowania ich na potrzeby sądów, dotyczą głównie sytuacji bycia w roli „ofiary” przemocy ze strony innych wychowanków. Problemy te również dotyczą procesu adaptacji do warunków Schroniska, szczególnie zaś: stosowania się do regulaminu, kontaktowania się z innymi nieletnimi.

Gotowość nieletnich do otwierania się na forum grupy (trudności takie wystąpiły nawet w rozmowach indywidualnych z pedagogiem i psychologiem) w przypadku naszych nieletnich należy określić jako niską, co na obecnym poziomie może znacznie utrudniać prowadzenie działań zespołowych.

W związku z powyższym sytuacja społeczna w placówce nie pozwala na pełnoaspektową realizację socjoterapii.

Dodatkowym utrudnieniem jest ograniczona dostępność do zasobów socjalizacyjnych – rodzin nieletnich, które nie są gotowe na podejmowanie działań przedłużających oddziaływania korekcyjne inicjowane w Schronisku.

W związku z powyższym pracownicy ZD po przekonsultowaniu własnych wniosków oraz propozycji, zdecydowali się na realizowanie w ramach podejmowanych oddziaływań programu socjoterapeutycznego - interwencji w obszarze ogólnych kompetencji społecznych, w tym interpersonalnych naszych podopiecznych. Wspomniane interwencje mają zmierzać w swojej konsekwencji do poprawy funkcjonowania społecznego wychowanków po opuszczeniu placówki.

Decyzje o zindywidualizowanym wymiarze tych zajęć są podejmowane każdorazowo po zweryfikowaniu poziomu kompetencji społecznych, czyli:

- gotowości do krytycznego wypowiedzania się na temat przyczyn zachowań ryzykownych;
- niskiej gotowości (lub nawet jej braku) nieletniego do udziału w podkulturze nieformalnej;
- wyraźnie pozytywnego poziomu socjalizacji pierwotnej w środowiskach domowych;

- wykluczenia występowania upośledzenia umysłowego wychowanka, jak również zaburzeń psychicznych uniemożliwiających przyjęcie oferty.

Na wstępie diagnozy rekrutacyjnej - rozpoznaje się, jakie zaburzenia w relacji z innymi występują u nieletniego oraz które z nich utrudniają mu prawidłowe funkcjonowanie w warunkach Schroniska.

Informacje do tej diagnozy są zbierane na etapie realizacji programu socjokorekcyjnego, gdy nieletni przebywają w Izbie Przejściowej.

Realizacja programu oddziaływań socjoterapeutycznych jest dostosowywana systematycznie do sytuacji w placówce, a zwłaszcza do specyfiki nieletnich, a dokumentowana jest na bieżąco w indywidualnych „kartach uczestnika zajęć socjoterapeutycznych” -, która zawiera datę i tematykę każdego z kolejnych spotkań z nieletnimi.

Celem głównym oddziaływań socjoterapeutycznych prowadzonych w SdN w Dominowie jest pobudzenie osobistego rozwoju każdego uczestnika poprzez:

- uczenie różnorodnych prospołecznych form komunikowania się;
- udrażnianie kanałów komunikacyjnych;
- podniesienie samowiedzy nieletnich na temat własnych ograniczeń i potencjału;
- odreagowanie emocjonalne.

Cele szczegółowe oddziaływań socjoterapeutycznych służą rozwijaniu tych właściwości psychicznych, które są niezbędne w podejmowaniu satysfakcjonujących kontaktów z innymi ludźmi i dotyczą:

- budowania własnego „ja”,
- zmiany sądów poznawczych,
- nauki dokonywania analiz problemu, samooceny, wyciągania wniosków z zachowań własnych i innych ludzi.

Realizatorami oddziaływań socjoterapeutycznych są wszyscy członkowie Zespołu Diagnostycznego.

Problematyka poruszana w ramach oddziaływań socjoterapeutycznych:

1. Rozpoznawanie i nazywanie uczuć swoich i innych.
2. Jak radzić sobie z emocjami i co można zrobić, by zmienić zły nastrój?
3. Jak radzić sobie w trudnych sytuacjach i do kogo zwracać się o pomoc?
4. Okazywanie uczuć – radzenie sobie z trudnymi uczuciami.
5. Podejmowanie różnych decyzji, – co muszę zrobić najpierw.
6. Błędne i ryzykowne decyzje.
7. Jak rozwiązujemy problemy?
8. Moje problemy i sposoby ich rozwiązywania.
9. Nie musimy być agresywni.
10. Jak sobie radzić w sytuacji agresji?
11. Doświadczanie sytuacji, w których nieletni może być ważny, niepowtarzalny.
12. Jakim chcę zostać człowiekiem?
13. W czym jestem dobry – moje mocne strony?
14. Dlaczego ważne jest dobre myślenie o sobie?
15. Planuję własną przyszłość.
16. Co jest dla mnie najważniejsze w życiu?
17. Zmiany, jakie zachodzą w moim życiu.
18. Sukces, co może być sukcesem moim, kolegów.

Przy opracowaniu Programu wykorzystano:

- Gaś Z. (red.). Efektywność instytucjonalnych form pomocy na rzecz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Pracownia Wydawnicza Fundacji „Masz Szansę”, Lublin 2008;
- Kunowski S. Podstawy współczesnej pedagogiki. Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2001;
- Nowak M. Podstawy współczesnej pedagogiki. Ujęcie dynamiczne w inspiracji chrześcijańskiej. Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin 2000;
- Sawicka K (red.). Socjoterapia. Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej MEN, Warszawa 1999;
- Szecówka A. Zachowania dewiacyjne a stymulowanie empatii młodzieży zakładu poprawczego.(w:)B. Urban. (red.). Problemy współczesnej patologii społecznej. Wyd. UJ, Kraków 1998;

- Śledzianowski J. Wychowanie do trzeźwości w rodzinie według prof. Stefana Kunowskiego – problemem aktualnym w obecnej rzeczywistości. (w:) M. Nowak, T. Ożóg, A. Rynio (red.). W trosce o integralne wychowanie. Wyd. KUL, Lublin 2003;
- Wach T. Profilaktyka i resocjalizacja nieletnich zagrożonych uzależnieniem od środków psychoaktywnych. Difin, Warszawa 2014.
- Węgliński. A. Mikrosystemy wychowawcze w resocjalizacji nieletnich. UMCS, Lublin 2000;
- Wójcik J.W. Od hipisów do satanistów. Wyd. Eureka, Kraków 1992;
- Zajączkowski K. Profilaktyka zachowań dewiacyjnych dzieci i młodzieży. Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2003.